[2025] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 602: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 161

ਮਾਇਆ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2025 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2203)

07 ਫਰਵਰੀ 2025

[ਜੇ.ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ,* ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 31.07.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 28,66,994/- ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਸਪਲਿਟ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 19,66,833/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿਰਲੇਖ †

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ - ਪੀੜਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਬੱਸ ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ - ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 57-58 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਐਸਐਨਐਲ ਵਿੱਚ ਫੋਨ ਮਕੈਨਿਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 28,66,994/- ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇਵੇਗਾ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 19,66,833/- ਰੁਪਏ ਸੀ- ਸਹੀ:

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 4,57,000/- ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ 9 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਡੀਟੀਸੀ ਅਤੇ ਸੁਮਤੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ - ਉਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਭਟਕਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

---

* ਲੇਖਕ

ਮਾਇਆ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ

ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਨਾ ਹੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸੀ - ਉਹ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ - ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 9 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਗਣਨਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ @ 15% - ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਵਿਧਵਾ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ - ਉਹ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ @ 40,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ₹33,03,000/- ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 11.1, 11.2, 11.5, 12. 14]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਡੀਟੀਸੀ **2009 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 506: [2009] 5 ਐਸਸੀਆਰ 1098: (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121,** *ਸੁਮਤੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ,* **ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7729 2021 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 15.12.2021 ਨੂੰ ਹੋਇਆ: 2022 ਏਸੀਜੇ 1315,** *ਪੁੱਟੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐਲ. ਨਾਰਾਇਣ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* **2013 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 814: [2013] 16 ਐਸਸੀਆਰ 831**: (2013) 15 ਐਸਸੀਸੀ 45 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* **2017 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 1068: [2017] 13 ਐਸਸੀਆਰ 100: (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.**

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ; ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਗੁਣਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ; ਵੰਡ ਵਿਧੀ; ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ; ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2025 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2203

ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31.07.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2015 ਦੇ ਐਮਏ ਨੰਬਰ 568 ਵਿੱਚ

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਚੰਦਨ ਕੇਅਰ, ਅਨੀਤਾ ਪਾਂਡੇ, ਰਾਕੇਸ਼ ਰੰਜਨ, ਜਯਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਸੁਮਿਤ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਲੀ ਰਾਜਪੂਤ, ਸੋਮਨਾਥ ਪਧਾਨ, ਅਸ਼ੋਕ ਆਨੰਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ.
2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 31.07.20191 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 3 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 4 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ @ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ₹28,66,994/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 19,66,833/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 02 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
3. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 07.03.2014 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 03.00 ਵਜੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਦਾਸ ਮਹੌਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੱਸ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੈਦਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੱਸ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਸੀ। ਐਮ.ਪੀ.-06/ਬੀ-1725 ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮਣ ਦਾਸ ਨੇ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।
4. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਇਕਪਾਸੜ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

---

1 2015 ਦਾ ਐਮਏ ਨੰਬਰ 568.

2 ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ।

3 2014 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 65।

4 ਪਹਿਲਾ ਵਧੀਕ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਵਾਲੀਅਰ (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)।

5. ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 28,66,994/- ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਸਿਰ	**ਮੁਆਵਜ਼ਾ (₹)**
ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (₹4,57,000 x 9 x 2/3)	27,41,994
ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	1,00,000
ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦਾ ਖਰਚਾ	25,00
ਕੁੱਲ	**28,66,994**

ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ @ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ

6. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 40,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 19,66,833/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਸਿਰ	**ਮੁਆਵਜ਼ਾ (₹)**
ਤਨਖਾਹ (ਮਾਰਚ 2014 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2015) - ₹ 39,500 x 22 ਮਹੀਨੇ	8,69,000
ਤਨਖਾਹ (ਜਨਵਰੀ 2016 ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ 2016) - ₹ 42,500 x 7 ਮਹੀਨੇ	2,97,500
ਪੈਨਸ਼ਨ - ₹ 21,250 x 79 ਮਹੀਨੇ	16,78,750
ਨਿਰਭਰਤਾ - 1/3 ਕਮੀ	(-) 9,48,416
ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	15,000

ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	15,000
ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	40,000
ਕੁੱਲ	**19,66,833**

ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ @ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ

7. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ 15% ਵਾਧੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ **ਪਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 58 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਗਲੇ 02-03 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਨਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹ। ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਲਗਭਗ 50% ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ***ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਧੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ।

10. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ।

11. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਹ ਹਾਦਸਾ 07.03.2014 ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਬੱਸ ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। MP-06/B-1725. ਉਸ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ 57-58 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਚਾਰ ਨਗਰ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਬੀਐਸਐਨਐਲ") ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੋਨ ਮਕੈਨਿਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਰਥਾਤ

ਮਾਇਆ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਵਿਧਵਾ, ਇੱਕ ਨਿਰਭਰ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਆਮਦਨ 39,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ (4,74,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ) ਸੀ, ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 4,57,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਲਈ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 4,57,000/- ਰੁਪਏ ਮੰਨ ਕੇ 9 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ।

11.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ 22 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 39,500/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 07 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ 42,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ 21,250/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 40,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ 25,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 15,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 28,66,994/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 19,66,833/- ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ।

11.2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 'ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ' ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ***ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਡੀਟੀਸੀ 6 ਅਤੇ ਸੁਮਤੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ*** ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

11.3 ***ਸੁਮਤੀ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 54 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤਾ

6 (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121: 2009 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 506.

7 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7729 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 15.12.2021: 2022 ਏਸੀਜੇ 1315 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਿਆਦ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 40,76,496/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੁੱਲ 25,25,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੰਡ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ***ਪੁੱਟੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਵੰਡ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਲ. ਨਾਰਾਇਣ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ.,*** [8] ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 54 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚੀ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਾਲ ਸੀ। ***ਪੁੱਟੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।*** ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੰਡ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ***ਪੁੱਟੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 66. ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐਲ. ਨਾਰਾਇਣ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*** ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 66 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"66. ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ***ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ*** ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਗੁਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 48 ਸਾਲ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ***ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ*** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 10 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਨਾ ਕਿ 13। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ

8 (2013) 15 ਐਸਸੀਸੀ 45: 2013 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 814

ਦੇ ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਗੁਣਕ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੰਡ ਗੁਣਕ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੁੱਲ 23,43,688 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਧੇ/ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਸੇਵਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11.4 ***ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ*** (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣਕ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 18 ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਗੁਣਕ (15 ਤੋਂ 20 ਅਤੇ 21 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਉਮਰ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ) ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ

ਲਈ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ 26 ਤੋਂ 30 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਐਮ -17, ਐੱਮ-16 31 ਤੋਂ 35 ਲਈ

ਸਾਲ, 36 ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਲਈ ਐਮ -15, 41 ਤੋਂ 45 ਸਾਲ ਲਈ ਐਮ -14, ਅਤੇ 46 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਲਈ ਐਮ -13, ਫਿਰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਦੋ ਯੂਨਿਟ, ਯਾਨੀ 51 ਤੋਂ 55 ਸਾਲ ਲਈ **ਐਮ -11, 56 ਤੋਂ 60** ਸਾਲ ਲਈ ਐਮ -9, 61 ਤੋਂ 65 ਸਾਲ ਲਈ ਐਮ -7 ਅਤੇ 66 ਤੋਂ 70 ਸਾਲ ਲਈ ਐਮ -5.

11.5 ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ***ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ*** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਭਟਕਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 9 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਗਣਨਾ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ @ 15% ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ, ਵਿਧਵਾ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ। ਉਹ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ @40,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਿਰਫ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

13. ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਸਿਰ	ਮੁਆਵਜ਼ਾ (₹)

ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (₹4,57,000 x 9 x 2/3 x 115/100)	31,53,300
ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਘਾਟਾ (₹40,000 x 3)	1,20,000
ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦਾ ਖਰਚਾ	15,000
ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	15,000
ਕੁੱਲ	**33,03,300**

14. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 33,03,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸੇ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
15. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

†*ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ:* ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016